

Nens, nois, vailets, minyons, infants, xicots...

David Casellas i Gispert

Filòleg, coordinador de la comissió lingüística de l'ADAC i membre de l'executiva de Plataforma per la Llengua. Publicat al *Butlletí* de l'ADAC (març de 2021).

Afortunadament el català és una llengua molt rica, hereva d'una cultura mil·lenària amb una tradició literària molt important; és una llengua que disposa d'una base lèxica molt gran i que abraça tots els registres possibles (vulgar, col·loquial, estàndard, literari, tècnic). Per això és tan incompreensible que davant d'una riquesa lèxica tan gran sempre escollim la paraula que s'assembla més al castellà i ens allunya cada vegada més de la tradició, de la genuïtat i de la solució adoptada per la major part de llengües de cultura europees. Davant la possibilitat d'escollir entre *vacuna* i *vacci* o entre *informe* i *report* sempre escollim la solució castellana i ens anem allunyant més del mot adoptat internacionalment per quasi totes les llengües del nostre entorn cultural.

Nens, nois, xics, xiquets, nins, al·lots, vailets, minyons, quitxalla, mainada, infants, criatures, canalla, menudalla, jovencells, bordegassos, xicots, patufets, ninois...

Un cas paradigmàtic és el del mot *nano* o *nana*. Com pot ser que tenint tanta quantitat de mots ben genuïns i tradicionals per a referir-nos a una persona que està en els primers anys de la vida o l'adolescència sempre fem servir aquest mot castellanitzat i amb un origen ben galdós? Quan diem *nano* a un noi, a més de fer servir un mot en una forma castellanitzada, en certa manera li estem dient que és un *nan* (en castellà *enano*), una persona afectada per *nanisme* («condició de l'individu de pes i talla inferiors en un 40% als que presenta un individu de la seva mateixa edat»).

Fixeu-vos en la quantitat de mots que podem fer servir en substitució de *nanos*: *nens, nois, infants, nins, vailets, minyons, al·lots, xics, xiquets, mainada, quitxalla, criatura, menudalla, canalla, xicots, patufets, ninois, bordegassos, jovencells, jovent...* I amb tanta quantitat de mots ben genuïns algú pot justificar l'ús de *nanos*? I entre les persones que fan servir aquest mot a tort i a dret hi ha els pedagogs, que com és lògic tenen molta cura d'evitar mots tradicionals que ara són estigmatitzats socialment (com gitano, moro...), però en canvi no tenen cap problema d'escarnir els nostres fills amb aquest mot tan mal sonant. Realment, ens ho hauríem de fer mirar. Hem de retornar el prestigi a la nostra llengua, tan maltractada pels mateixos catalans.